

form med hvarandra öfverensstämmande förslag till nya bestämmelser på sjölagens område.

Stockholm den 27 januari 1905.

G. O. Wallenberg.

I motionens syfte instämma:

K. G. Karlsson.

O. A. Brodin.

Carl J. Ödman.

N:o 80.

Af herr **P. Hörnstén**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående ersättning för betande hemdjur, som skadas genom järnvägsdrift m. m.

I motion n:o 52 till förra årets Riksdag hemställde jag, att »Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda behofvet af sådant stängsel utefter järnvägarna, att jämväl smärre hemdjur, såsom får, ej må komma in på järnvägens område, samt till Riksdagen inkomma med de förslag Kungl. Maj:t må af utredningen finna föranledda.» För att ej behöfva upprepa motiven i såväl motionen som utskottets afstyrkande af densamma, tillåter jag mig hänvisa till Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) utlåtande N:o 26 (8 saml. 2 afd., 1904).

Som af utlåtandet framgår, har utskottet ställt sig tvekande inför »ett lagstiftande på detta nya område», under förmenande att detta skulle

»leda till vidtgående konsekvenser, hvilka svårligen nu kunna fullt öfverskådas.» Detta hvad stängselskyldigheten vidkommer. Däremot synes utskottet ställt sig välvilligt nog till en »hemställan om förtydligande af nu gällande lagbestämmelser angående ersättningskyldigheten.»

På grund af dessa i utlåtandet framkomna synpunkter tillåter jag mig framhålla följande.

I lagen om skydd mot yrkesfara, af 10 maj 1889, synes den principen vara fastslagen, att icke blott *ersättning* för skada skall utgå utan jämväl *skyddsanordningar* till förebyggande af skada skola vidtagas, tydligen lika mycket i syfte att *förebygga själfva skadan* som dess följd, *skadeståndersättningen*. Visserligen gäller denna princip människor, som äro i fabriks- eller annan yrkesdrift anställda, och skulle sålunda kunna anses för »ohållbar» att öfverföra till området för djurs skyddande för skada af järnvägsdrift. Men i yttranden från åtskilliga af de myndigheter, som haft att afge utlåtanden till den kungl. propositionen (n:o 23) sistlidne riksdag angående ersättning åt lappar för af järnvägsdriften skadade renar, återfinnes dock tanken på att *genom stängsel bereda renar skydd* mot öfverkörning, men att, därest detta skydd af naturhinder eller andra orsaker ej förslår, ersättning för skada i alla fall borde utgå.

Förenämnda kungl. proposition blef af fjolårets Riksdag antagen som tillägg till § 6 i lagen angående ansvarighet för skada af järnvägsdrift.

Därmed har fastslagits principen om *skadeersättning* för af järnvägsdrift skadade eller dödade *betande djur*. Men då stadgandet gäller endast den *nomadiserande lappbefolkningen*, torde det vara tvifvel underkastadt, om denna lagbestämmelse kan tillämpas för den öfriga delen af landets *betesrättsägande* befolkning. Det är ock på grund af lapparnas uråldriga *betesrätt* som berörda tilläggsstadgande tillkommit.

Den öfriga delen af Sveriges befolkning har dock lika »uråldrig» betesrätt gentemot järnvägsanläggningarna, och inom stora delar af landet, synnerligast Norrland, bruka gräsätande hemdjur släppas *lösa* på bete i såväl betesmark som åker och beteshagar. Där nu järnväg genomlöper dylika, har det förut varit brukligt, att järnvägen hållit stängsel af sådan beskaffenhet, att äfven får och getter utestängts. Genom skrifvelse af den 1 december 1893 till bland andra bandirektören i VI distriktet har kungl. järnvägstyrelsen emellertid föreskrifvit, att »det till banans och bangårdars inhägnande hittills använda fyrslaniga stängslet skall, i den mån det behöfver omsättas, å de bansträckor, där hinder ej möter med afseende å

med jordägare träffadt aftal, ersättas med treslanigt stängsel af 1,19 meters höjd.»

Att dylika anordningar medföra större risk för omförmälda smärre betande hemdjurs inkommande på banan och däraf ökad fara för öfverkörning, är ju själfklart. Då därtill kommer, att ersättningsanspråken äro kostbara att anhängiggöra och fullfölja till högsta instans (som oftast är nödvändigt, om öfverhufvud taget någon skadeersättning skall vinnas), och det därvid visat sig, att ersättnings tilldömande mest berott på, om järnvägspersonalen brustit i någon sin reglementariska skyldighet, hvilket i fråga om betande djurs skadande i de stundom milslånga skogarna torde vara nära nog omöjligt leda i bindande bevis, så inses lätt, att, om nu frågan om *effektivt skyddande stängsel* anses något svårlöst, frågan om *skadeståndsersättning* i alla fall bör bli lika klargjord för de betesrättsägande jordbrukarne, som den blifvit för den nomadiserande lappbefolkningen.

På grund af hvad sålunda anförts får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda och för Riksdagen framlägga de lagförslag, som i motionens syfte kunna anses af behovet påkallade.

Stockholm den 27 januari 1905.

P. Hörnstén.